

Dragsholm Sparekasse
Risikoreport 2016

Indholdsfortegnelse

1. Oplysningsforpligtelser	3
2. Risikopolitikker og risikostyring	3
3. Risikotyper	4
4. Kreditrisiko.....	4
4.1. Kapitalgrundlagskrav til kreditrisiko	8
5. Markedsrisiko	9
5.1. Renterisiko	9
5.2. Aktierisiko.....	10
5.3. Valutarisiko.....	10
5.4. Kapitalgrundlagskrav til markedsrisiko	10
6. Operationel risiko	11
6.1. Kapitalgrundlagskrav til operationel risiko.....	11
7. Likviditetsrisiko.....	12
8. Modpartsrisiko.....	13
9. Gearingsgrad.....	13
10. Kapitalbehov.....	14
10.1. Opgørelse af det samlede kapitalbehov.....	16
11. Kapitalgrundlag	17
12. Aflønningspolitik.....	18
13. Risikoerklæring	19

1. Oplysningsforpligtelser

Formålet med denne risikorapport er at skabe gennemsigtighed omkring kapitalforhold og risikostyring i Dragsholm Sparekasse, således at Sparekassens interessenter er i stand til at vurdere Sparekassens risikoprofil og risikostyring. Risikorapporten offentliggøres sammen med Sparekassens årsrapport for 2016. Oplysningerne i risikorapporten er ikke revideret af Sparekassens revisor.

Udarbejdelsen af risikorapporten sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter. Oplysningskravene fremgår af artikel 433 – 455.

2. Risikopolitikker og risikostyring

Dragsholm Sparekasse påtager sig forskellige risici, der relaterer sig til den besluttede forretningsmodel og de strategiske målsætninger, der er fastlagt af Sparekassens bestyrelse. Det er bestyrelsens opgave at fastlægge principperne for Sparekassens risiko- og kapitalstyring, hvor formålet er at minimere tab, der kan opstå som følge af uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder, hvor Sparekassen driver sin forretning. Det er ligeledes målet, at Sparekassens risikoprofil er i overensstemmelse med Sparekassens vision, mission og strategi, og til enhver tid står i hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget.

Bestyrelsen foretager løbende og minimum en gang om året en vurdering af Sparekassens enkelte og samlede risici og vurderer i den forbindelse om risiciene er acceptable. Bestyrelsen modtager på bestyrelsesmøderne rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af tildelte risikorammer, mens den daglige risikostyring foretages af direktionen og administrationschefen.

Direktionen er Sparekassens øverste daglige ledelse, og agerer inden for de specifikke rammer, der udstikkes i forretningsordenen for bestyrelsen og instruks for direktionen. Direktionen har det daglige ledelsesmæssige ansvar for, at Sparekassen kun påtager sig risici i overensstemmelse med de fastlagte politikker. Direktionen modtager løbende rapportering om udviklingen i Sparekassens risici samt overholdelsen af Sparekassens vedtagne politikker og retningslinjer.

Direktionen i Dragsholm Sparekasse har historisk set varetaget rollen som risikoansvarlig, men med henblik på at sikre en bedre adskillelse mellem de enheder der påfører Sparekassen risici og de enheder, som varetager Sparekassens risikostyring, besluttede ledelsen i 2015 at ansætte en risiko- og complianceansvarlig. På denne måde er det organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af Sparekassens funktioner, således at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende.

En væsentlig del af Sparekassens risikostyring foregår i revisionsudvalget, hvor opgaverne omfatter:

- Underretning af det samlede øverste ledelsesorgan om resultatet af den lovpligtige revision mv.
- Overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen og fremsættelse af eventuelle henstillinger mv.
- Overvågning af, om Sparekassens interne kontrolsystem, eventuelle interne revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt.

- Overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- Overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.
- Indstilling af valg af ekstern revisor til bestyrelsen.

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst 3 gange om året som hovedregel i forbindelse med halvårsregnskabet og helårsregnskabet udarbejdelse samt i forbindelse med drøftelse af budgettet for det kommende år. Udvalget vurderer ligeledes i den forbindelse Sparekassens anvendte regnskabspraksis, herunder især metoder for nedskrivning af udlån og hensættelser på garantier.

3. Risikotyper

Sparekassen er eksponeret over for en række risici, som styres af forskellige dele af organisationen. De væsentligste risici er:

Kreditrisiko, som vedrører risiko for tab som følge af, at debitor misligholder sin betalingsforpligtelse over for Sparekassen.

Markedsrisiko, som vedrører risiko for tab som følge af, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af ændringer i markedsf forholdene.

Operationel risiko, som vedrører risiko for tab som følge af utilstrækkelige eller fejlslagne interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne begivenheder.

Likviditetsrisiko, som vedrører risikoen for, at Sparekassen ikke er i stand til at indfri sine forpligtelser ved hjælp af sædvanlige likviditetsreserver.

Nedenfor beskrives nærmere omkring de enkelte risikotyper.

4. Kreditrisiko

Dragsholm Sparekasses bestyrelse har, inden for rammerne af den vedtagne forretningsmodel, fastlagt de overordnede principper for Sparekassens kreditgivning. Disse principper fremgår af Sparekassens kreditpolitik. Det er bestyrelsen, der foretager bevilling af de største engagementer i Sparekassen. Bestyrelsen har i sin instruks til direktionen videregivet bevillingsbeføjelser op til en vis størrelse.

Dragsholm Sparekasse ønsker, at risikoprofilen på kreditområdet skal være passende forsigtig. Hovedelementerne i kreditpolitikken er følgende:

- Sparekassens primære geografiske markedsområde er Nordvestsjælland med byerne Kalundborg, Holbæk, Slagelse og Nykøbing Sjælland som byerne, der dækker markedsområdet af.

- Sparekassens udlån og garantistillelse skal være jævnt fordelt mellem privatkunder og mindre/mellemstore erhvervskunder indenfor mange forskellige sektorer. For erhverv under et må der maksimalt være en eksponering på 60 %.
- Med baggrund i opgørelsen af tilsynsdiamantens pejlemærker for summen af store engagementer styrer Sparekassen efter, at summen af store eksponeringer ikke overstiger 60 % af kapitalgrundlaget. Der skal ske løbende opfølgning på koncentrationer af risici på store eksponeringer.
- Sparekassen ønsker, at den samlede kreditrisiko begrænses via en branchemæssig spredning på udlån og garantier.
- Kreditgivning sker efter et princip om forretningsmæssig kalkuleret risiko. Sparekassen ønsker et rimeligt forhold mellem prisen på en eksponering og den risiko, eksponeringen påfører Sparekassen. Ved prissætningen tages der højde for eksponeringens størrelse, risikoen på kunden, sikkerhedsstillelse og indtjening på andre forretninger.
- Der bevilges alene kredit til kunder, hvor det kan dokumenteres, at kunden forventeligt kan tilbagebetale kreditterne, samt at erhvervsdrivende tillige besidder evnen til at drive virksomheden på forsvarlig og rentabel vis.
- Der foretages løbende opfølgning på udviklingen i kundens kreditkvalitet for derved at vurdere, om forudsætningerne for en bevilling har ændret sig.
- Der skal opnås højst muligt sikkerhed for kundens engagement primært i form af pantsætning af kundens aktiver.
- Nødlidende engagementer og engagementer med særlig høj risiko skal være under skærpet overvågning og håndteres effektivt og hurtigt med det formål at mindske tabsrisikoen.
- Dragsholm Sparekasse yder ikke lån eller kreditter til investeringskunder eller udenlandske aktiviteter.

Dragsholm Sparekasse klassificerer sine kunder i 6 grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån og garantier til netop denne kunde. Sparekassen anvender Finanstilsynets bonitetskategorier til klassificeringen. Fordelingen på bruttoeksponeringen for udlån og garantier på risikoklasserne kan illustreres således:

Risikoklasse	2016 (t.kr.)
Gruppe 3 – utvivlsom god	31.424
Gruppe 2a – god	177.342
Gruppe 2b1 – lidt forringet bonitet	251.140
Gruppe 2b2 – visse faresignaler	49.663
Gruppe 2c – væsentlige svaghedstegn	5.763
Gruppe 1 – OIV	57.314
Total	572.646

I kategorierne 3 og 2a er sandsynligheden for tab som udgangspunkt meget lav eller lav. 80,3 % af Sparekassens portefølje er kategoriseret som 3, 2a eller 2b1, hvilket er en betydelig forbedring i forhold til året før,

hvor andelen her udgjorde 72,0 %. En vis andel af Sparekassens udlånsportefølje er, som vist i tabellen, placeret i engagementer med en vis tabsrisiko. Til imødegåelse af tabsrisikoen har Sparekassen en korrektivkonto, der ultimo 2016 udgør 36.362 t.kr.

Der anvendes ikke kreditscoremodeller i Dragsholm Sparekasse, hvorfor enhver kreditmæssig bevilling beror på en individuel vurdering af kunden.

Fordelingen på bruttoeksponeringen for udlån og garantier på sektorer og brancher kan illustreres således.

Kreditrisici fordelt på sektorer i 2016	(t.kr.)	%
Offentlige myndigheder	0	0,0
Erhverv	223.297	39,0
Private	349.349	61,0
I alt	572.646	100,0

Kreditrisici fordelt på brancher i 2016	(t.kr.)	%
<u>Erhverv fordeler sig på følgende brancher:</u>		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	38.810	6,8
Industri og råstofudvikling	7.354	1,3
Energiforsyning	265	0,0
Bygge og anlæg	38.815	6,8
Handel	44.546	7,8
Transport, hoteller og restauranter	7.274	1,3
Information og kommunikation	1.107	0,2
Finansiering og forsikring	13.968	2,4
Fast ejendom	35.541	6,2
Øvrige erhverv	35.617	6,2
I alt	223.297	39,0

Nedskrivninger til tab foretages, når der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), som samtidig resulterer i en reduktion i den forventede betalingsstrøm. Udlånets regnskabsmæssige værdi nedskrives til nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger beregnet ved en tilbagediskontering med udlånets effektive rente. Nedskrivningsbehovet for individuelt vurderede udlån beregnes ved en opstilling af den mest sandsynlige betalingsstrøm. Vurderingen af om der er objektiv indikation for værdiforringelse på et udlån eller garanti sker i afdelingen af afdelingslederen, som endvidere foretager beregning på størrelsen af en eventuel nedskrivning. Vurderingen af nedskrivningsbehovet foretages kvartalsvis.

Til vurdering af om der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, anvendes nedenstående kriterier:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.

- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for renter og afdrag.
- Sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder.
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedenfor vises Sparekassens værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher i 2016.

	Udlån og garanti-debitorer, der vurderet for behov for nedskrivninger/ hensættelser. (t.kr.)	Nedskrivninger/ Hensættelser ultimo året. (t.kr.)	Udgiftsførte beløb vedrørende værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden (t.kr.)
Individuelle vurderinger:			
Offentlige myndigheder	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	0	0
Industri og råstofudvikling	226	225	0
Energiforsyning	0	0	0
Bygge og anlæg	3.267	1.830	0
Handel	4.248	3.886	959
Transport, hoteller og restauranter	1.099	373	0
Information og kommunikation	0	0	0
Finansiering og forsikring	1.373	855	0
Fast ejendom	2.743	1.165	0
Øvrige erhverv	2.587	1.877	700
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Erhverv i alt	15.543	10.211	1.659
Private	27.452	22.156	524
I alt individuelle vurderinger	42.995	32.367	2.183
Gruppevise vurderinger:			
Offentlige myndigheder	0	0	0
Erhverv	155.095	0	0
Private	212.702	3.995	0
I alt gruppevise vurderinger	367.797	3.995	0

Tæt på 100 % af Sparekassens eksponeringer er på kunder i Danmark. En geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede eksponeringer er derfor undladt.

Den samlede værdi af Sparekassens eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisikoreduktion er lig med Sparekassens samlede eksponeringer, jfr. balancen i Sparekassens årsrapport, da Sparekassen ikke anvender kreditrisikoreduktion i form af diverse sikkerheder.

Til vurderingen af størrelsen på de gruppevise nedskrivninger anvendes en segmenteringsmodel, der er udviklet af Lokale Pengeinstitutter, der endvidere vedligeholder og udvikler modellen. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variabler via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variabler indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl. Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen vurderer derfor løbende om modelestimaterne skal tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje.

Opfølgning på svage engagementer og overførsel af engagementer til retslig inkasso sker i den enkelte afdeling af afdelingslederen. Det vurderes i hver enkelt sag, om sagsbehandlingen af et nødlidende engagement skal ske i afdelingen eller overføres til en af de advokater, der samarbejdes med på området. Sikkerheder i forbindelse med et nødlidende engagement forsøges realiseret så tidligt i forløbet som muligt for at sikre værdierne bedst muligt. Det er kun undtagelsesvist, at Sparekassen indgår aftale om overtagelse af aktiver i forbindelse med nødlidende engagementer. Såfremt dette sker, forsøges aktiverne videresolgt hurtigst muligt.

4.1. Kapitalgrundlagskrav til kreditrisiko

Sparekassen anvender standardmetoden til opgørelse af kreditrisici. Kapitalgrundlagskravet vedrørende kreditrisici kan specificeres på følgende måde.

Eksponeringsklasser	Vægtet beløb (t.kr.)	Kapitalgrundlagskrav (8 % af vægtet beløb, t.kr.)
Eksponeringer mod institutter	4.364	349
Eksponeringer mod selskaber	19.765	1.581
Detaleksponeringer	209.257	16.741
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	42.484	3.399
Eksponeringer ved misligholdelse	23.286	1.863
Aktieeksponeringer	25.412	2.033
Andre poster	8.639	691
I alt	333.207	26.657

Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af det individuelle kapitalbehov. For beregningen af det individuelle kapitalbehov henvises til afsnit 10.

5. Markedsrisiko

Markedsrisiko vedrører risiko for tab som følge af, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af ændringer i markedsf forholdene.

Markedsrisici kan opdeles i følgende typer:

- Renterisiko, som er risikoen for tab som følge af ændringer i markedsrenterne.
- Aktierisiko, som er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne.
- Valutarisiko, som er risikoen for tab som følge af ændringer i valutakurserne.

Dragsholm Sparekasse har en grundlæggende målsætning om at opnå det bedst mulige afkast under hensyn til, at der føres en forsigtig og konservativ markedsrisikopolitik, hvor der primært investeres i almindelige danske realkreditobligationer og likvide danske børsnoterede værdipapirer.

Bestyrelsen i Dragsholm Sparekasse har i sin markedsrisikopolitik fastlagt overordnede rammer og principper for styring af Sparekassens markedsrisiko. I markedsrisikopolitikken og instruksen til direktionen angives specifikke grænser for, hvor stor en risiko Sparekassen ønsker at påtage sig. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i markedsrisiciene.

Sparekassens ledelse har valgt at outsource håndteringen af sin fondsbeholdning til Gudme Raaschou i form af en konkret Asset Management aftale. Aftalen er etableret med ikrafttrædelse fra februar måned 2015.

Overvågningen af Sparekassens markedsrisici sker på daglig basis via et risikostyringssystem, der kan håndtere de forskellige typer af risici. Såfremt der er positioner, der overskrider de fastlagte rammer og beføjelser, rapporteres dette til direktionen. Overskrider en position direktionens rammer og beføjelser, rapporteres dette til bestyrelsen.

5.1. Renterisiko

Sparekassens obligationsbeholdning ultimo 2016 udgør 554.369 t.kr. og består primært af almindelige danske realkreditobligationer, som er kendetegnet ved en lav kreditrisiko. Obligationsbeholdningen set i forhold til Sparekassens samlede balance vurderes at være betydelig. Sparekassen har således en væsentlig risiko ved rentestigninger. En rentestigning på 1 procentpoint over hele rentekurven på obligationsbeholdningens placering ultimo 2016 vil betyde en negativ resultatpåvirkning i størrelsesordenen 5.890 t.kr. Indregnes effekten på 2.097 t.kr. af en rentestigning på 1 procentpoint på Sparekassens fastforrentede ind- og udlån, udgør den

samlede renterisiko herefter 7.987 t.kr. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

5.2. Aktierisiko

Sparekassens aktiebeholdning på 56.528 t.kr. ultimo 2016 fordeler sig med 29.227 t.kr. i noterede aktier og 27.301 t.kr. i unoterede aktier optaget til dagsværdi. De unoterede aktier vedrører Sparekassens andel i diverse sektorselskaber.

Dragsholm Sparekasses erhvervelse af aktier i diverse sektorselskaber sker i samarbejde med andre pengeinstitutter. Sektorselskaberne har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for IT, betalingsformidling, realkredit, investeringsforeninger mv. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendigt for at drive Dragsholm Sparekasse. Aktierne betragtes derfor som værende uden for handelsbeholdningen.

I en række af sektorselskaberne omfordeles aktierne for på denne måde at sikre, at de forskellige pengeinstitutters ejerandele hele tiden afspejler det enkelte instituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, som typisk er indre værdi, og aktierne indgår som observerbare priser. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier. Reguleringens hyppighed afhænger af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorselskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Reguleringen i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

5.3. Valutarisiko

Sparekassens aktiviteter omfatter primært forretninger med danske kunder, og da investeringerne hovedsageligt placeres i danske obligationer og aktier, er Sparekassens risici på valutamarkedet dermed begrænset. Sparekassens samlede valutaposition udgør i alt 153 t.kr. ultimo 2016, svarende til 0,1 % af Sparekassens kapitalgrundlag efter fradrag. Den primære position er i EUR.

5.4. Kapitalgrundlagskrav til markedsrisiko

Sparekassens anvender standardmetoden til opgørelse af markedsrisici. Kapitalgrundlagskravet vedrørende markedsrisici kan specificeres på følgende måde.

Poster med markedsrisici	Vægtet beløb (t.kr.)	Kapitalgrundlagskravet (8 % af vægtet beløb, t.kr.)
Poster med positionsrisiko:		
- Gældsinstrumenter	101.990	8.159
- Aktier mv.	58.452	4.676
Poster med valutarisiko	153	12
I alt	160.595	12.847

Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af det individuelle kapitalbehov. For beregningen af det individuelle kapitalbehov henvises til afsnit 10.

6. Operationel risiko

Dragsholm Sparekasse er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, herunder uhenigtsmæssige procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl, eksterne begivenheder samt juridiske risici. Operationelle risici er ikke-finansielle risici og forbindes ofte med enkeltstående hændelser, såsom nedbrud i teknisk udstyr, brand, storm- eller vandskader, kriminelle handlinger.

Bestyrelsen har i en politik for operationelle risici angivet en ramme for identifikation, vurdering, overvågning og styring af operationelle risici. Det er Sparekassens målsætning at begrænse de operationelle risici under hensyntagen til de omkostninger, som er forbundet hermed. Der foretages løbende registrering af de tab og begivenheder, der vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Registreringen danner baggrund for en vurdering af, om forretningsgange, arbejdsprocesser mv. skal ændres med henblik på at minimere operationelle risici.

IT-forsyningen vurderes at være et væsentligt område, hvor de operationelle risici er betydelige. Sparekassens ledelse forholder sig derfor løbende til IT-sikkerheden, herunder beredskabsplaner og nødplaner, som har til hensigt at sikre IT-driften trods eventuelle kritiske begivenheder.

Bestyrelsen modtager minimum en gang årligt en rapportering, der beskriver udviklingen i Sparekassens væsentligste operationelle risici. Ved væsentlige tab større end 100 t.kr. skal bestyrelsen have orientering herom på førstkommende bestyrelsesmøde, efter at hændelsen er kommet til direktionens kendskab.

6.1. Kapitalgrundlagskrav til operationel risiko

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. Ultimo 2016 udgør de vægtede poster med operationel risiko 70.191 t.kr. Kapitalgrundlagskravet på 8,0 % heraf udgør herefter 5.615 t.kr.

Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af det individuelle kapitalbehov. For beregningen af det individuelle kapitalbehov henvises til afsnit 10.

7. Likviditetsrisiko

Sparekassens bestyrelse har en målsætning om at have en betryggende og forsvarlig likviditet, der kan understøtte forretningsmodellen. Dragsholm Sparekasse skal for at opfylde det lovgivningsmæssige krav til likviditet - § 152 kravet - disponere over en likviditet på minimum 130.593 t.kr. Det ledelsesmæssige mål for likviditet er en overdækning på minimum 100 %. Det er endvidere ledelsens målsætning, at kundeindlånene skal finansiere kundeudlånene, således at Sparekassens afhængighed af ekstern funding minimeres.

Sparekassens likviditet udgør 693.817 t.kr. ultimo 2016. Overdækningen udgør dermed 563.224 t.kr. svarende til 431 %, hvilket betragtes som værende komfortabelt.

Sparekassen stresstester sin likviditet med henblik på at vurdere niveauet af den aktuelle likviditetsrisiko, og sikrer at Sparekassen har en passende reaktionstid i en potentiel krisesituation. Stresstesten gennemføres månedligt og dækker 1 år frem. Stresstesten gennemføres ved at opstille en række scenarier, der alt andet lige vil påvirke likviditeten negativt i forhold til den nuværende situation. Resultatet af Sparekassens stresstest ultimo 2016 med virkning 1 år frem viser en overdækning på 236 %.

Fra 1. oktober 2015 har Dragsholm Sparekasse på lige fod med øvrige pengeinstitutter skullet efterleve et nyt likviditetskrav. Det nye krav, Liquidity Coverage Ratio (LCR), er et kortsigtet likviditetsmål, der skal sikre, at Sparekassen har likviditet til at modstå et 30-dages likviditetsstress. LCR angiver den mængde højkvalitets likvide aktiver, som Sparekassen skal have i sin beholdning for at kunne modstå det kortsigtede likviditetsstress. LCR brøken opgøres således som beholdningen af højkvalitets likvide aktiver sat i forhold til netto cash-outflow over de kommende 30 dage. Beholdningen af højkvalitets likvide aktiver skal primært bestå af kontanter, centralbankindeståender og statsobligationer. Kravet til Sparekassens likvide aktiver vil afhænge af Sparekassens konkrete likviditetsrisici.

For at opfylde LCR kravet skal LCR brøken være minimum:

- 70 % i 2016
- 80 % i 2017
- 100 % i 2018

Sparekassens LCR brøk udgør 335 % ultimo 2016. Det ledelsesmæssige mål for LCR brøken i Dragsholm Sparekasse er, at den til enhver tid skal være mindst 50 procentpoint over det til enhver tid gældende LCR dækningskrav. Sparekassen har i forhold hertil en meget komfortabel overdækning.

Bestyrelsen har besluttet en politik på likviditetsområdet, der fastlægger den overordnede risikoprofil. Af politikken fremgår ligeledes en overordnet beredskabsplan for fremskaffelse af likviditet. Styringen af likviditeten sker primært for at sikre, at

- Sparekassen er i stand til at opfylde sine forpligtelser
- Sparekassen kan realisere sin forretningsmodel
- Sparekassen undgår, at omkostninger til likviditet stiger uforholdsmæssigt meget

Grundet Sparekassens betydelig overskudslikviditet, er der ikke indregnet et kapitalbehov til dækning af likviditet ultimo 2016.

8. Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser, i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet. Solvensmæssigt anvender Sparekassen markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR forordningens artikel 274.

Sparekassen har ultimo 2016 ikke indregnet et kapitalbehov under modpartsrisiko.

9. Gearingsgrad

Gearingsgraden beregnes efter CRR forordningens artikel 429, og beregnes som kernekapitalen sat i forhold til Sparekassens uvægtede eksponeringer. Der er foreløbigt udmeldt et indikativt gearingskrav på 3,0 % svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen, men der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat et lovkrav om maksimal gearingsgrad

Med det formål at imødegå risikoen for overdrevet gearing har ledelsen i Dragsholm Sparekasse fastsat et mål om, at gearingsgraden minimum skal udgøre 8,0 %. Pr. ultimo december 2016 udgør gearingsgraden 9,4 %. Beregningen af gearingsgraden er med baggrund i nedenstående data.

	(t.kr.)
Samlede aktiver, jfr. årsrapport 2016	1.250.591
Utrukne kreditfaciliteter, garantier og lånetilbud	137.737
Fradrag i kernekapitalen i form af sektoraktier mv.	13.751
Samlede eksponeringer til gearingsgradens beregning	1.374.577
Kernekapital med overgangsordning	129.076
Kernekapital med fuld indfasning af CRR-regler	129.076
Gearingsgrad med overgangsordning	9,4
Gearingsgrad med fuld indfasning af CRR-regler	9,4

Sparekassen har fastsat procedure og metoder til identifikation, styring og overvågning af gearingsrisikoen. Overvågningen af gearingsgraden indgår således i Sparekassens løbende risikoovervågning og rapporteres til bestyrelsen.

Grundet Sparekassens betydelig afstand til gearingskravet, er der ikke indregnet et kapitalbehov til dækning af gearing ultimo 2016.

10. Kapitalbehov

Dragsholm Sparekasse foretager en vurdering af, om kapitalen er tilstrækkelig til at understøtte de nuværende og kommende aktiviteter. Sparekassen benytter blandt andet forskellige stresstests til at vurdere, om kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at afdække forskellige økonomiske scenarier.

Finanstilsynet har udsendt ”Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter”. Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af de risikovægtede poster, dvs. søjle I kravet, med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af de risikovægtede poster. Dragsholm Sparekasse benytter sig af 8+ metoden ved opgørelsen af sit kapitalbehov (solvensbehov).

I Finanstilsynets vejledning opstilles benchmark for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg til kapitalbehovet. Dragsholm Sparekasse vurderer på alle områder, om de angivne benchmarks tager hensyn til Sparekassens risici i nødvendigt omfang, og foretager individuelle tilpasninger, såfremt der er behov herfor.

Efterfølgende fremgår den skabelon, som Dragsholm Sparekasse tager udgangspunkt i ved opgørelsen af det individuelle kapitalbehov.

Kapitalbehovsmodel	t.kr.	%
1) Søjle I-kravet (8 pct. at den samlede risikoeksponering)		
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)		
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)		
+ 4) Kreditrisici, heraf: 4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer* 4b) Øvrige kreditrisici 4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer 4d) Koncentrationsrisiko på brancher		
+ 5) Markedsrisici, heraf: 5a) Renterisici 5b) Aktierisici 5c) Valutarisici		
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)		
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)		
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)		
+ 9) Regulatoriske forfald af kapitalinstrumenter		
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav		
Total = kapitalbehov/solvensbehov - Heraf til kreditrisici (4) - Heraf til markedsrisici (5) - Heraf til operationelle risici (7) - Heraf til øvrige risici (2+3+6+8+9) - Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+10)		
Det samlede kapitalbehov		

*Store kunder forstås her som kunder, hvor engagementet udgør mere end 2 % af Sparekassens kapitalgrundlag.

10.1. Opgørelse af det samlede kapitalbehov

Den samlede risikoeksponering kan opgøres på følgende måde.

Opgørelse af risikoeksponering (risikovægtede aktiver)	(t.kr)
Vægtede poster med kreditrisiko i alt	333.207
Vægtede poster med markedsrisiko i alt	160.595
Vægtede poster med operationel risiko i alt	70.191
Risikoeksponering i alt	563.993

Det samlede kapitalbehov kan herefter opgøres på følgende måde.

	Søjle I (t.kr.)	Søjle II (t.kr.)	Kapitalbehov i alt (t.kr.)	Procent af risiko- eksponering (%)
Kreditrisiko søjle I	26.657			
Kreditrisiko søjle II		6.191		
Kreditrisiko i alt			32.848	5,82
Markedsrisiko søjle I	12.847			
Markedsrisiko søjle II		17.213		
Markedsrisiko i alt			30.060	5,33
Operationel risiko søjle I	5.615			
Operationel risiko søjle II		1.600		
Operationel risiko i alt			7.215	1,28
Øvrige risici		4.544	4.544	0,81
Samlet kapitalbehov	45.119	29.548	74.667	13,24

Dragsholm Sparekasses samlede kapitalbehov udgør således 74.667 t.kr. svarende til 13,24 % af den samlede risikoeksponering.

Kapitalbehovet på kreditrisikoen udgør 32.848 t.kr., hvoraf de 26.657 t.kr. er kapitalgrundlagskravet. Søjle II tillægget på 6.191 t.kr. vedrører tillæg på kreditrisici på store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisici på brancher og individuelle eksponeringer samt øvrige kreditrisici, som primært omhandler en generel vurdering af modregningsretter på garantier over for DLR Kredit og Totalkredit.

Kapitalbehovet på markedsrisikoen udgør 30.060 t.kr., hvoraf de 12.847 t.kr. er kapitalgrundlagskravet. Søjle II tillægget på 17.213 t.kr. udgør renterisikoen på Sparekassens betydelige obligationsbeholdning, renterisikoen på fastforrentede ind- og udlån samt risikoen på Sparekassens aktiebeholdning. Renterisikoen stresses i

beregningerne med en renteændring på 2 procentpoint med et vip af rentekurven.

Kapitalbehovet på operationel risiko udgør 7.215 t.kr., hvoraf de 5.615 t.kr. er kapitalgrundlagskravet. Søjle II tillægget på 1.600 t.kr. vedrører primært tillæg som følge af afhængighed af nøglepersoner samt risiko for manglende funktionsadskillelse grundet Sparekassens størrelse.

Søjle II tillægget på øvrige risici vedrører kapital til risikodækning som følge af beskeden indtjening i Sparekassen igennem flere år samt kapital til dækning af den forventede udlånsvækst i den kommende periode.

11. Kapitalgrundlag

Sparekassens opgørelse af kapitalgrundlaget for 2016 kan vises på følgende måde.

	(t.kr.)
Egenkapital	148.690
Garantkapital	-8.071
Udskudt skat	-2.506
Rente garantkapital	-75
Øvrige fradrag	-8.962
Egentlig kernekapital	129.076
Garantkapital	8.071
Fradrag i supplerende kapital	-2.087
Kapitalgrundlag efter fradrag i alt	135.060

I 2010 fastlagde Det Europæiske Banktilsyn nye retningslinjer i forbindelse med muligheden for at indregne garantkapital, når kapitalprocenten skal opgøres. I disse regler er det sådan, at kapitalen kan nedskrives, hvis Sparekassen har underskud, der ikke kan dækkes af de frie reserver. Herudover vil der ikke være mulighed for at fastlægge rentebetalingen i procent før efter årsregnskabet afslutning. Såfremt Sparekassen vil benytte sig heraf kræves vedtægtsændringer.

Sparekassens ledelse har hidtil valgt ikke at ændre vedtægterne og har derfor, fra ikrafttrædelsesdatoen, undladt at indregne garantkapitalen i kernekapitalen, men alene i den supplerende kapital, når Sparekassens kapitalforhold opgøres. Sparekassen har mulighed for senere at foretage en omvurdering, og dermed foretage den pågældende vedtægtsændring, og som konsekvens heraf medregne garantkapitalen i kernekapitalen. På det kommende repræsentantskabsmøde den 22. marts 2017, forventer ledelsen at indstille til repræsentantskabet, at den pågældende vedtægtsændring gennemføres.

Med indførelsen af nye CRD IV og CRR regler omhandlende kapital i pengeinstitutter pr. 1. januar 2014 er der sket en skærpelse af kravene til egenkapital. En større del af kapitalgrundlaget skal således fremover udgøres af egentlig egenkapital. Reglerne indføres frem mod år 2019, ligesom der er en lang række over-

gangsregler i perioden frem mod år 2019. I Sparekassens årsrapport for 2014 på side 14, hvortil der henvises, har vi skitseret udviklingen i kapitalkravene frem mod 2019, hvoraf det blandt andet fremgår, at minimumskapitalkravet ved fuld indfasning i 2019 udgør 13,0 % mod de 8,0 % som hidtil har været gældende.

I minimumskapitalkravet i 2019 på 13,0 % indgår blandt andet en kapitalbevaringsbuffer på i alt 2,5 %, som skal dækkes af egentlig kernekapital. Kapitalbevaringsbufferen indføres med en fjerdedel af de 2,5 % hvert år i den pågældende periode – altså med 0,625 % om året.

Ligeledes indføres en kontracyklisk kapitalbuffer, som kan udgøre mellem 0,0 % og 2,5 %. Denne buffer skal også dækkes af egentlig kernekapital. Bufferens størrelse er afhængig af konjunkturudviklingen og sættes alene i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten hermed er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlån anses for at bidrage til opbygningen af systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndighederne i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen kvartalsvis af Erhvervsministeriet efter henstilling fra Det Systemiske Risikoråd på baggrund af udvalgte indikatorer, bl.a. udlån i forhold til BNP i Danmark.

Sparekassens har tæt på 100 % af sine eksponeringer i Danmark, og har alene et par enkelte eksponeringer i Sverige i forbindelse med finansiering af sommerhus. Med baggrund heri betragtes disse eksponeringer som danske eksponeringer ved opgørelsen af den kontracykliske kapitalbuffer. Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager 0 %, og Dragsholm Sparekasse har derfor ikke en kontracyklisk kapitalbuffer.

En oversigt over kapital og kapitalbehov vises i nedenstående skema.

	(t.kr.)	(%)
Egentlig kernekapital	129.076	22,9
Kapitalgrundlag	135.060	23,9
Kapitalbehov	74.667	13,2
Kapitalbehov inkl. kapitalbevaringsbuffer	78.192	13,9

Det er et krav, at der er tilstrækkelig kapital til at dække Sparekassens individuelle kapitalbehov. Som det fremgår af ovennævnte skema, har Dragsholm Sparekasse en betydelig kapitalbuffer.

12. Aflønningspolitik

Bestyrelsen i Dragsholm Sparekasse har vedtaget en generel aflønningspolitik, der indeholder retningslinjer for tildeling af løn, pension samt tildeling af fratrædelsesgodtgørelse. Aflønningspolitikken er godkendt af repræsentantskabet. Der udbetales ikke variable løndelev i form af løn, pension eller anden tilsvarende ordning til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

Dragsholm Sparekasse har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med en sund og effektiv risikostyring, og som ikke tilskynder til overdreven risikotagning. Lønpolitikken er i overensstemmelse med Sparekassens forretningsstrategi, værdier og mål.

Sparekassen har ikke nedsat et egentligt lønudvalg, hvorfor det er den samlede bestyrelse, der behandler emner vedrørende aflønning.

Der er ingen personer i Dragsholm Sparekasse, der oppebærer en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret 2016. Sparekassen har vurderet, at der er 5 ansatte med indflydelse på risikoprofilen i Sparekassen inklusiv direktionen. Samlet årsløn til disse udgør 5.097 t.kr.

13. Risikoerklæring

Dragsholm Sparekasse er en mindre dansk sparekasse, der har sit primære markedsområde i Nordvestsjælland. Sparekassen yder rådgivning af finansielle ydelser til private kunder og erhvervsvirksomheder. Sparekassens risikoprofil er afgrænset til kunder og produkter med begrænset/mindre risiko og lav kompleksitet.

Sparekassen har en god fordeling af sine udlån på mange kunder og forskellige brancher. Sparekassen ønsker således ikke stor koncentration på enkeltkunder og risikofyldte brancher.

Det er Sparekassens målsætning at have en robust kapitalbase, og en betydelig kapitalbuffer, som kan understøtte Sparekassens forretningsmodel og handlefrihed. Bestyrelsen har således et mål om, at Sparekassens faktiske kapital til enhver tid skal overstige Sparekassens kapitalbehov med minimum 4,0 procentpoint. Kapitalprocenten udgør 23,9 % og kapitalbehovet udgør 13,2 %. På baggrund heraf kan forskellen til den faktiske kapitalprocent opgøres til 10,7 procentpoint, svarende til en overdækning på 60.393 t.kr.

Det er ligeledes Sparekassens målsætning at have en likviditetsoverdækning på minimum 100 % i forhold til lovens krav, omtalt som § 152 kravet. Dragsholm Sparekasse skal for at opfylde det lovgivningsmæssige krav til likviditet disponere over en likviditet på minimum 130.593 t.kr. Sparekassens likviditet udgør 693.817 t.kr. Overdækningen udgør dermed 563.224 t.kr. svarende til 431 %.

For så vidt angår det nye likviditetsmål, Liquidity Coverage Ration (LCR), udgør Sparekassens LCR brøk 335 % ultimo 2016, hvor lovkravet er 70 %. Der er således tale om en betydelig overdækning. Det er endvidere ledelsens målsætning, at kundeindlånene skal finansiere kundeudlånene, således at Sparekassens afhængighed af ekstern funding minimeres.

Det er bestyrelsens vurdering, at Dragsholm Sparekasses risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at disse er tilstrækkelige i forhold til Sparekassens forretningsmodel, risikoprofil og risikotolerance.

Det er ligeledes bestyrelsens vurdering, at beskrivelsen af Sparekassens overordnede risikoprofil sammenholdt med forretningsmodellen og de konkrete risikonøgletal giver et relevant og dækkende billede af Sparekassens risikoforvaltning.

Bestyrelsens maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i Finanstilsynets tilsynsdiamant, som sammenholdt med Sparekassens kapitalmæssige overdækning er bestyrelsens absolutte risikotolerance. Nedenstående tabeller viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier og Sparekassens aktuelle tal for de pågældende grænseværdier.

Pejlemærke	Grænseværdi i tilsynsdiamant	Dragsholm Sparekasse
Store engagementer	Mindre end 125 % af kapitalgrundlaget	28 %
Udlånsvækst	Mindre end 20 %	36 %
Ejendomsseksponering	Mindre end 25 % af udlån og garantier	6 %
Stabil funding	Mindre end 1,00 ved opgørelse af udlån i forhold til arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år.	0,33
Likviditetsoverdækning	Større end 50 %	431 %

Sparekassen overholder de 4 af grænseværdierne med en væsentlig margin. For så vidt angår grænseværdien ”udlånsvækst”, har Sparekassen i 2016 en overskridelse på 16 procentpoint. Sparekassens udlån har i en årrække været på et meget lavt niveau i forhold til den samlede aktivmasse, og selv med en betydelig udlånsvækst i 2016, udgør udlånssaldoen 29 % af den samlede aktivmasse pr. 31. december 2016, hvilket fortsat betragtes som lavt. Udlånsvæksten kan henføres til en tilgang af både private kunder og erhvervskunder fra Sparekassens markedsområde samt øget forretningsomfang med Sparekassens eksisterende kunder.

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt risikoreporten 2016.

Asnæs, den 20. februar 2017

Bestyrelsen:

Lars Robéjté
Formand

Lotte Ryttergaard
Næstformand

Peter Jørgensen

Robert Ibsen

Dan Strandberg

Jan Thomsen